

Казка про царя Салтана (скорочено)

Олександр Пушкін

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Якось три сестри пряли під вікном і говорили, що могли б зробити, якби були царицями. Одна сказала, що наварила б обіду на цілий світ. Друга хотіла наткати на весь світ полотна. А третя мріяла народити для царя сина-богатиря. Раптом у кімнату до сестер зайшов цар Салтан, володар того краю. Він випадково почув розмову сестер і запропонував наймолодшій виходити за нього заміж і народити йому сина. Старшим сестрам він теж запропонував перебиратися у палац, щоб стати поварихою і ткачихою.

Того ж дня відбулося весілля, а молода цариця понесла з тої ночі дитину. Та в той час була війна, тож цар мусив їхати. Коли цариці надійшов час народжувати, у неї з'явився гарний син-богатир. Вона відправила до царя гінця, щоб сповістити радісну звістку. Та злі старші сестри — ткачиха й повариха, а також сваха баба Бабариха, перейняли гінця і вислали йому листа про те, що:

*"Народилось дитинча -
Не дівчатко, не хлопча,
Не пацюк, не жабенятко,
А невидане звірятко".*

Цар прислав відповідь, щоб чекали його повернення і без нього нічого не вирішували. Та гінця, що повертався додому, знову перейняли зрадниці і влаштували все так, ніби цар дав наказ кинути у море і царицю, і дитину.

Пожурившись по цариці, царедворці об'явили волю царя, а потім посадили царицю і дитину у просмолену бочку і викинули в море. Дитина росла у бочці щогодини, і от хлопчик попросив хвилю, щоб викинула їх на берег. Хвиля послухалась і легенько винесла їх на сушу. Тоді хлопчик напружив трохи м'язи і вибив дно. Вони з матір'ю опинилися на якомусь острові, де ріс на горбі дуб. Хлопець змайстрував лук і пішов на полювання, щоб приготувати вечерю. Лиш він підійшов до моря, як побачив лебедицю, яку хотів роздерти хижий птах. Хлопець вистрелив у шуліку, а тоді лебедиця заклувала птаха. Потім вона людською мовою промовила до хлопця, щоб не ображався, що залишила його без вечері. Вона обіцяла, що віддячить за допомогу, бо вона не просто лебедиця, а дівиця, а шуліка — злий чародій. Лебедиця наказала хлопцю вертатися назад і лягати спати.

Зранку мама з хлопцем прокинулися і побачили на горбі велике місто, хоч вчора там було порожньо і ріс тільки дуб. Вони пішли до міста, де хлопця урочисто зустріли.

Там він став царевичем і почав зватися Гвідоном.

До Гвідонового острівця підплив корабель, і до царя завітали гості. То були торговці, які по всьому світу торгували соболями і чорнобурими лисами, а тепер їхали у царство славного Салтана. Гвідон попросив купців передати поклін славному царю Салтану. Коли купці відплили, хлопець засумував, а коли зустрів лебедицю, і вона дізналася, що Гвідон хоче побачити батька, то перетворила його на комара. Тоді він проник у корабель купців і разом з ними прибув на батьківщину. Там Гвідон побачив сумного батька на престолі, а коло нього сиділи зрадниці.

Купці розповіли царю Салтану про острів, де раптово з'явилося чудове місто, хоч раніше там ріс тільки дуб. Цареві передали привіт від князя Гвідона. Цар пообіцяв, що поїде на той острів. Але ткачиха, повариха і баба Бабариха не хотіли, щоб цар їхав туди. Повариха розповіла царю, що є більше диво за місто на острові. Це ялинка у лісі, на якій білка лущить горіхи з золотою шкаралупою і смарагдовим зерном. Цар повірив небилиці, а комар так розізлився, що вкусив тітку в праве око, і вона осліпла. Він вилетів у вікно і вирушив додому. Там він знову зажурився, а зустрівши лебедицю, розпитав, чи існує білочка з золотим горішком. Лебедиця сказала, що це правда. А коли князь прийшов додому, то на ялинці побачив ту диво-білочку. Князь дав наказ збудувати для білочки терем, а її саму вартувати і зберігати весь скарб.

Знову на острів приїхали купці, які торгували табунами донських жеребців. А тепер вониплили мимо острова Буяна до царя Салтана. Князь Гвідон знову передав привіт цареві, а коли купці відплили, почав сумувати. Цього разу лебедиця зробила його мухою і він, забравшись у щілинку на кораблі, поплив до батька.

Вдруге Гвідон побачив сумного батька, біля якого сиділи ткачиха, Бабариха й одноока повариха. Купці розповіли цареві про острів Гвідона, про ялинку з диво-білкою, золотими горішками і смарагдовими зернами. Цар знову сказав, що відвідає той острів, а зрадниці не хотіли відпустити його. От ткачиха почала говорити, що білка це не дивина. Справжнє диво на світі — це коли розбурхане море викидає на берег зі свого шумовиння 33 богатирі.

Цар повірив небилиці, а Гвідон розізлився, вкусив тітку в ліве око і полетів додому. Коли він там ходив по берегу, то зустрів лебедицю і розпитав, чи насправді існують ті богатирі. Вона відповіла, що то її рідні брати. А коли Гвідон повернувся додому, море закипіло і викинуло на каміння 33 богатирі. Поперед усіх йшов сивий дядько з бородою. Гвідон прибіг до них, а дядько сказав, що богатирі кожної ночі охоронятимуть місто.

Втретє до міста на острові приплили купці, які торгували всюди булатом, сріблом і золотом. По дорозі до Салтана вони навідали Гвідона. Князь знову передав привіт царю. Цього разу лебедиця перетворила князя на джмеля. І от він знову в гостях у батька. Купці розповіли Салтану про місто на острові серед моря, про 33 богатирі, про поклін від Гвідона.

Знову Салтан сказав, що хоче відвідати Гвідона і побачити острів, та баба Бабариха сказала, що це не диво. От насправді дивом є царівна, від якої неможливо відвести

очей. Царевич розізлився і вкусив бабу в ніс. Відразу вискочив пухир, а джміль повернувся на острів.

Князь Гвідон почав розпитувати лебедицю про найкрасивішу царівну, яка затіняє денне світло, а вночі у її косах блищить місяць. Хлопець сказав, що хоче з нею одружити, бо саме пора. Тоді лебедиця призналася, що вона і є тією дівчиною. Вона вийшла на берег і враз перетворилася на царівну. Князь обійняв її, а потім вони пішли до його матері просити благословення. Того ж дня влаштували весілля і пара стала щасливо жити.

І знову у велике пишне місто Гвідона приплив корабель з купцями, які даліше мали їхати у край Салтана. Князь передав Салтану привіт і просив купців нагадати цареві, що той обіцяв приїхати. Гості поїхали далі, але цього разу Гвідон ужене линув за ними, а залишився з дружиною.

Цар Салтан зустрів гостей-купців і розпитав, що цікавого бачили у світі. Ті розповіли про острів серед моря, про місто на ньому зі злотоверхими церквами, з теремами та садами. Розповіли про білочку, про 33 богатирів, про князеву жінку чарівної краси. Сказали і про те, що Гвідон чекає Салтана в гості

Тут Салтан не утерпів і почав збиратися в дорогу. Ткачиха, повариха і баба Бабариха не змогли його втримати. І от до острова Гвідона підплив флот батька. Зрадниці приплили разом з царем. Гвідон зустрів їх і повів до брами, де цар Салтан побачив князівну, а потім упізнав свою дружину. Цар залився сльозами, обійняв жінку, сина і невістку. Усі сіли до столу і розпочали бенкет. Ткачиху, повариху й сваху бабу Бабариху охопив такий жах, що вони розбіглись. А коли їх розшукали, вони признали свій злочин. Цар на радіощах відпустив їх додому.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу